08

2021-2022

July-August-September 2021

E-ISSN : 2348-7143

Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya, Aundh, Pune-67

September-2021

International Research Fellows Association's

RESEARCH JOURNEY

International E-Research Journal

Peer Reviewed, Referred & Indexed Journal

Vol. 8, Issue 3

Recent Trends in Research

Harvey J. Alter Michael Houghton Charles M. Rice

Chief Editor -
Dr. Dhanraj T. Dhangar,
Assist. Prof. (Marathi)
MGV's Arts & Commerce College,
Yeola, Dist – Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editors -
Dr. Tejesh Beldar, Nashikroad (English)
Dr. Gajanan Wankhede, Kinwat (Hindi)
Mrs. Bharati Sonawane, Bhusawal (Marathi)
Dr. Rajay Pawar, Goa (Konkani)

Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya, Aundh, Pune-67

24

...दा गरुड
डॉ. सुरेश जाधव, प्रा. स्वप्निल गरुड 226
...ट्यात्मक अनुभव
डॉ. पी. एस. जुन्ने, संतोष गालफाडे 232
... करणारी कादंबरी डॉ. आर.डी. शिंदे 235
डॉ. शारदा मोरे 239
डॉ. संगीता शेळके 243
...रीतील स्त्रीप्रतिमा डॉ. भैय्या पाटील 249
...ा विचार डॉ. जयराम खाडे 253
डॉ. संदीप कदम 259
डॉ. जगदीश खरात 266
...ळ वाघीण'
...श्री. योगिनाथ नागराळे, डॉ. श्याम मोहरकर 271
...डसी प्रवासी प्रा. संजय गोहणे 276
...न चित्रित झालेल्या कथा
डॉ. जयराम खाडे 282
डॉ. राजेंद्र रासकर 290
प्रा. प्रणोती कांबळे 294
...केत्सक अभ्यास डॉ. जी.डी. घोडे 301
...ोन डॉ. जगदीश खरात 304
...रणावर होणारा परिणाम डॉ.विमल राठोड 310
...ी आवश्यकता प्रा. संदिप गेटम 315
...ज डॉ. पी. के. पाटील 319

Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya * Aundh, Pune-67
Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya * Aundh, Pune-67
235

Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya * Aundh, Pune-67

'RESEARCH JOURNEY' International E- Research Journal | E-ISSN : 2348-7143
Vol.8, Issue 3 – Recent Trends in Research
Peer Reviewed Journal | July-Sept.- 2021

लाला लजपत राय यांची महिलांविषयीची भूमिका

डॉ. राजेंद्र रासकर
डॉ बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालय
औंध पुणे 67
Email-rajendraraskar2550@gmail.com
Mobile No -9960659684

Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya * Aundh, Pune-67

प्रास्ताविक

लाला लजपत राय यांचा महिलांच्या समस्यांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन काळाच्या पुढचा होता त्याचप्रमाणे प्रगतशील होता त्यांना नेहमी असे वाटते की भारतीय महिलांनी आपली प्रतिष्ठा आहे मानव व मर्यादा आणि आपला पती व मुले यांच्याविषयी कर्तव्य भावना वाढवली पाहिजे त्याचबरोबर त्यांना असे वाटत होते की महिलांनी आपला अधिकार मागायला शिकले पाहिजे त्यांनी लोकांना आवाहन केले की आपल्या मुलींना शारीरिक आणि मानसिक विकासासाठी संधी दिली पाहिजे समाजातील महिलांना न्याय मिळवून देण्यासाठी त्यांनी काळाच्या पुढे जाऊन धडाडीने प्रभावी उपाययोजना अंमलात आणण्यास सुरुवात केली होती त्याचप्रमाणे त्यांनी समाजातील ज्या स्त्रीला उन्नत करायचे ठरले होते ती स्त्री एका विशिष्ट जातीतील किंवा जमातीतील नव्हती ती समाजातील सर्व थरातील होती त्यामुळे त्यांनी सातत्याने स्त्रियांना समाजामध्ये मान प्रतिष्ठा मिळवून देण्यासाठी प्रयत्नांची शिकस्त केली संसदेमध्ये काम करत असताना त्यांनी महिलांच्या साठी सभागृहातअनेक प्रश्न मांडले व त्या प्रश्नांना वाचा फोडण्याचा प्रयत्न केला महिलांसाठी बिल मांडून महिलांना न्याय मिळवून देण्याचा प्रयत्न केला.

स्त्रियांचे मानसिक व शारीरिक संवर्धन

स्त्रियांचे मानसिक व शारीरिक संवर्धन होणे आवश्यक आहे त्याशिवाय समाज प्रगती होऊ शकणार नाही हिंदु समाजाच्या दुर्बलतेचे पहिले कारण म्हणजे हे स्त्रिया व मुले यांचे स्वतःच्या शरीराकडे झालेले दुर्लक्ष होय यामुळे आपण प्रगतीच्या शर्यतीमध्ये फारच मागे पडलो आहे विशेषत: स्त्रियांच्या बाबतीत अनेक वर्षांपासून हेळसांड झाली आहे त्यामुळे आपले राष्ट्र प्रत्येक बाबतीत यशस्वी होण्यास अडचण निर्माण होत आहे स्त्रियांचे शारीरिक मानसिक संवर्धन न झाल्यामुळे त्यापासून जन्मलेली प्रजा दुर्बल व व्याड निपजू लागली आहे धाडस जिद्द यांचा लोप होऊ लागला आहे त्यामुळे समाज बुद्धिवान व संपत्तीवान असूनही मागे पडू लागला आहे स्त्री ही वंश जननी आहे ती जर अज्ञानी राहील दुर्बल व गुलामी राहील तर त्याचे दुष्परिणाम समाजाला भोगावे लागतील लाला लजपत राय यांना नेहमी असे वाटते हिंदू समाजाने स्त्रीला अज्ञानी वृत्तीने बनवले आहे परावलंबन याची सवय लावली आहे महत्त्वकांक्षा पासून दूर ठेवले आहे तिच्यातील विचार करण्याची शक्ती नष्ट केली आहे. त्याचा परिणाम तिच्यापासून जन्म घेतलेल्या मुलांच्यावर झाला त्यामुळे प्रथमता स्त्रियांना सामर्थ्यवान व स्वावलंबी बनवणे आवश्यक आहे असे लालाजीं चे ठोस मत होते.1

हिंदू बालविवाह समाजाला घातक :

लाला लजपतराय हे फक्त राजकीय नेते नव्हते तर समाज सेवक देखील होते त्यांचे संपूर्ण आयुष्य अंधश्रद्धा रुढी परंपरेला विरोध करण्यात गेले त्यांच्या मते जुन्या चालीरीती अंधश्रद्धा या समाजाच्या प्रगतीला अडथळे निर्माण करू शकतात त्यामुळे बालविवाह सारख्या जुने प्रथेला कडाडून विरोध केला पाहिजे त्याचबरोबर त्यांनी विधवा पुनर्विवाहचे जोरदार समर्थन केले.तत्कालीन कालखंडामध्ये बालविवाहाची परंपरा

263

'RESEARCH JOURNEY' International E- Research Journal | E-ISSN : 2348-7143
Vol.8, Issue 3 – Recent Trends in Research
Peer Reviewed Journal | July-Sept.- 2021